

Obsah

Predslov	11
Úvod	13
I. Matematika a skúsenosť	23
1.1 O úlohe inštrumentov vo fyzike	27
1.1.1 Inštrumenty a pozorovanie	32
1.1.2 Inštrumenty a experimentovanie	35
1.1.3 Inštrumenty a meranie	39
1.1.4 Záver	41
1.2 Ontologický výklad inštrumentálnej praxe	42
1.2.1 Inštrumenty a problém teoretických entít	45
1.2.2 Aproximácia a ontológia	48
1.2.4 Predbežný náčrt princípov inštrumentálneho realizmu	55
1.3 Šach ako metafora matematiky	58
1.3.1 Šachová hra ako metafora matematiky	59
1.3.2 Šachová figúrka ako metafora matematického symbolu	65
1.3.3 Záver	71
1.4 Pojem inštrumentálnej skúsenosti	73
1.4.1 Pojem horizontu reprezentovateľnosti	75
1.4.2 Pojem logických a expresívnych medzí	77
1.4.3 Povaha matematickej skúsenosti	83
1.4.4 Teória algoritmov ako nástroj symbolickej reprezentácie	85
1.5 Matematika ako skúsenostná veda	88
1.5.1 Geometria a vnímanie tvaru	90
1.5.2 Reprezentačné nástroje a opis pohybu	93
1.5.3 Matematika a ľudská skúsenosť	96
1.5.4 O rozdiel medzi matematikou a fyzikou	97
1.6 Logicizmus vo svetle symbolickej skúsenosti	101
1.6.1 Logicizmus a jeho príbuzní	102
1.6.2 Logicizmus ako téza lingvistického pesimizmu	105
1.6.3 Logicizmus a filozofia matematiky	107
1.6.4 Logicizmus a filozofia vedy	109
1.7 Záver	113

2. Matematika a skutočnosť	115
2.1 Realizmus Penelope Maddyovej	120
2.1.1 <i>Quineov-Putnamov argument o nepostrádateľnosti</i>	121
2.1.2 <i>Maddyovej psychologický výklad elementárnej teórie množín</i>	122
2.1.3 <i>Maddyovej gödelovský výklad vyšších partii teórie množín</i>	123
2.1.4 <i>Kritika Maddyovej realizmu</i>	123
2.2 Historizácia realizmu v matematike	128
2.2.1 <i>Historizácia argumentu o nepostrádateľnosti</i>	129
2.2.2 <i>Korekcia argumentu perceptuálnej evidentnosti</i>	133
2.2.3 <i>Rozšírenie gödelovského argumentu užitočnosti</i>	135
2.2.4 <i>Náčrt novej formulácie realizmu v matematike</i>	138
2.2.5 <i>Odpovede na kritiky realizmu v matematike</i>	140
2.2.6 <i>Maddyovej realizmus v historickom kontexte</i>	143
2.3 Vzťah formálneho sveta a sveta bežnej skúsenosti	144
2.3.1 <i>Vzťah matematiky a sveta bežnej skúsenosti</i>	147
2.3.2 <i>Vzťah fyziky a reálneho sveta</i>	152
2.3.3 <i>Reálne objekty existujú v čase a priestore</i>	154
2.4 Reprezentačné nástroje a konštitúcia skutočnosti	156
2.4.1 <i>Platonizmus a jeho príbuzní</i>	161
2.4.2 <i>Matematika ako konglomerát reprezentačných nástrojov</i>	162
2.4.3 <i>Realizmus rozlíšení verzus realizmus výplní</i>	165
3. Matematika a konštruovateľnosť	169
3.1 Realita ako inštrumentálne konštituovaná skutočnosť	171
3.2 Reálnosť inštrumentálne konštituovanej skutočnosti	179
3.3 Inštrumentálny realizmus a filozofia matematiky	181
3.4 Symbolická skúsenosť a Benacerrafova dilema	186
4. Ďalší rozvoj inštrumentálneho realizmu	195
4.1 Všeobecný rámec inštrumentálneho realizmu	197
4.2 Metodologické otázky inštrumentálneho realizmu	200
4.3 Porovnanie inštrumentálneho realizmu s vybranými koncepciami realizmu v matematike	205
4.3.1 <i>Inštrumentálny realizmus a štrukturalizmus</i>	206
4.3.2 <i>Inštrumentálny realizmus a Maddyovej množinový realizmus</i>	208
4.3.3 <i>Inštrumentálny realizmus a Kantovo dedičstvo</i>	210
Záver	215
Summary	219
Literatúra	221
Menný register	225